

L'autoritat del president

«Guanyar-se el respecte no implica ser autoritari ni individualista. Però sí exercir l'autoritat en situacions insostenibles. La quietud podreix les coses»

L'esquema s'ha tornat a repetir, pràcticament fil per randa. No hi ha moviment entre el govern català i l'espanyol que no generi tensions a la plaça de Sant Jaume. Pot passar per la delegació a la taula de diàleg, per l'ampliació de l'aeroport del Prat o pels pressupostos espanyols. En el fons, tant li fa el tema. L'últim intercanvi de dards ens l'ha regalat la reunió a Madrid entre la consellera Laura Vilagrà i el ministre Félix Bolaños per mirar de recompondre les relacions i assumir compromisos, com a mínim metodològics, sobre el diàleg, que gaudeix d'un ampli suport demoscòpic, com a via per resoldre el conflicte.

Les crítiques de Junts han obviat que fa uns dies, amb les relacions també "congelades" pel *Catalangate*, Jaume Giró, home fort de Junts al Govern, es reunís amb la vicepresidenta Nadia Calviño per parlar d'assumptes de la seva competència, els econòmics, com també van fer Vilagrà i Bolaño amb els polítics. Qui busqui coherència total en política, per més que la prometin els fanàtics, perdrà el temps. Carles Puigdemont, Laura Borràs, Albert Batet i el vicepresident del Govern Jordi Puigneró van criticar amb contundència la trobada de la consellera Vilagrà a Madrid, tant per les formes com pel fons. Jordi Turull ha estat més suau, però també l'ha esmenada.

Junts, que comença a deixar enrere el discurs del "mandat de l'1-O" i assumeix que cal buscar nous escenaris, mai ha cregut en la taula de diàleg impulsada pels republicans. La manca de resultats tangibles i el desgast als seus socis n'ha reforçat la posició. ERC està atrapada: no sap quina palanca ha de tocar amb les cartes que té a la mà per aconseguir que Sánchez es mogui, i si assumeix el fracàs del diàleg no té un pla B definit i fiable? un mal compartit amb Junts? i alimentarà el relat crític dels seus actuals socis.

El darrer desmarcatge de Junts ha estat més contundent que altres vegades i ha abraçat tots els sectors de la direcció malgrat la seva habitual polifonia, que també té la seva derivada orgànica, tal com ha quedat palès en el procés d'elecció de l'executiva.

En la resposta dels juntaires, que encara paeixen ser al Govern sense liderar-lo, hi ha un clar qüestionament de l'autoritat de Pere Aragonès com a president. El cap de l'executiu té dificultats per gestionar les relacions amb Madrid, de les que en pegen la resolució del conflicte, però també assumptes com els trens de Rodalies, els fons europeus o el futur del català. Intenta sortir-se'n sense tenir les esquenes cobertes pels seus socis. Uns i altres ho neguen o li treuen ferro, ja sigui per no aparèixer com a deslleials o quedar debilitats davant l'opinió pública, però els fets manen.

És un fet que els socis socaven l'autoritat del president i que els resultats amb Madrid no arriben, cosa que depèn més de Sánchez i del PSOE que d'Aragonès i d'ERC. Sí que pot fer, per contra, més en la gestió de la relació amb Junts buscant un canvi de rasant que salvi la seva presidència. Aquesta no es projecta com una història d'èxit per més que incorpori, en les paraules i també en els fets, un intent de gestió endreçada, hagi recuperat un sentit institucional i inclusiu que Quim Torra va descuidar, o brandi una agenda de "revolucions" d'esquerres i superadora dels períodes convergents i postconvergentes.

Guanyar-se el respecte no implica avui dia ser autoritari ni individualista en l'exercici del poder. Però sí exercir l'autoritat quan les situacions es tornen insostenibles i s'evaporen els mínims de lleialtat i respecte. I on ens porta això? Aragonès té unes àmplies potestats com a president, des de convocar eleccions fins a expulsar Junts del Govern cessant-ne consellers i alts càrrecs.

El primer escenari, a menys d'un any de les municipals i en una situació d'incertesa econòmica, no sembla aconsellable, per més que el PSC, més condicionat que mai per l'estat de forma del PSOE, no passi un moment demoscòpic dolç. ERC i el president haurien d'anar a les urnes amb un balanç i un relat poc engrescador i amb la llufa de la inestabilitat.

La segona opció té més lògica però també riscos. Pot enterrar per sempre els pactes entre Junts i ERC, que fa uns dies ens preguntàvem si tenien encara futur, i deixaria l'executiu molt dèbil al Parlament amb 33 escons de 135. A Junts, que intenta afermar la nova direcció en un context de recel de la base electoral més mobilitzada, i als seus 500 alts càrrecs se'ls faria llarg l'hivern de l'oposició tenint en compte que queden més de dos anys de legislatura i les municipals no se'ls presenten fàcils. Aragonès tindria a la mà prorrogar pressupostos o canviar cromos amb els de Madrid, és clar, i també sumar els 8 diputats dels comuns. Però els 32 del partit de Borràs farien oposició a ultrança, reconstruir ponts amb la CUP no seria ni fàcil ni suficient, i els republicans situen els socialistes com el rival a batre, sobretot pensant en les ciutats i la corona metropolitana el maig vinent.

Són, doncs, escenaris de risc que no quadren amb la prudència del president, que encara no s'ha pronunciat sobre l'última polèmica. Quedar-se quiet tampoc sembla, però, la solució si vol afermar la seva autoritat i lideratge. Si no hi ha sorpreses, la reunió amb Sánchez en unes setmanes o la que pugui venir després de la taula de diàleg s'encararan des d'una debilitat que les pot convertir en contraproductes.

Des de 2017 que els actors de l'independentisme busquen horitzó col·lectiu. No se'n van sortir durant el mandat de Torra, tampoc abans del 14-F malgrat la bona fe i les hores de molts tercers, i tampoc en l'any i mig que portem de legislatura. El Consell de la República volia i podia ser un punt de trobada allunyat del partidisme però, enmig de la degradació del moviment, ha acabat excel·lint només com a caixa de ressonància per esbrincar el partit del president. I Gabriel Rufián, el principal i més influent portaveu independentista a Madrid, no representa majories transversals ni s'apunta èxits i s'ha de disculpar cada cop que obre un meló de política catalana.

En aquest context és evident que cal una estrebada per establir nous equilibris i reforçar o canviar lideratges ara i a les pròximes eleccions. En el curt termini, això és que Aragonès faci un cop d'autoritat o que Junts sigui coherent amb les seves ponències i les piulades dels seus dirigents. Això l'hauria de dur, quan tanqui el seu procés congressual en uns dies, a compassar dits i fets i a deixar pel seu propi peu un Govern liderat i compartit amb els qui etiqueta de rendits i saltataulells autonomistes quan usa adjectius amables. El contrari, bo i assumint que un canvi d'actitud i una sincronització d'estratègies no és viable en l'actual marc, porta a més bloqueig, a una desafecció que pot produir monstres per la inacció dels grans partits i la irresponsabilitat d'alguns *enfadats*, i a una obra de govern pobra i ineficaç fruit de la debilitat. La quietud no arregla les coses, tendeix a podrir-les.